

Vastaus Nuorisovaltuuston aloite kouluvalmentajien palkkaamisesta jokaiseen Vantaan kaupungin peruskouluun

VD/7600/00.02.03.00/2023

KK/TK-P/VT/JT/TK-P/JH/VT/EK

5.11.2023 Vantaan sanomat julkaisivat artikkelin: ”Vantaalaiskoululla työskentelee todellinen helmi, joka saa nuoret tunneille – ’Siistii kun sä jaksoit tulla’”. Juttu kertoo Veromäen koululla työskentelevästä kouluvalmentajasta, joka on olemassaolollaan helpottanut opettajien työtä sekä tukenut lasten hyvinvointia ja koulunkäyntiä. Konsepti kouluvalmentajista on nuorisovaltuuston mielestä erinomainen ja sen käyttöä tulisi laajentaa.

Kouluvalmentajien avulla olisi mahdollista tukea useiden vantaalaisten arkea. Moniin tuttuihin ilmiöihin kuten rauhattomuuteen ja kiusaamiseen on mahdollista puuttua, jos kouluissa on tarpeeksi aikuisia. Nyt näin ei ole. Nykyiset ratkaisut kuten suuret ryhmäkoot ja usein vaihtuvat opettajat eivät myöskään luo mukavaa työ- tai oppimisympäristöä. Ryhmäkokojen pienentämisen vaikeutta perustellaan usein sillä, että se vaatisi myös uusien tilaratkaisujen keksimistä. Kouluvalmentajien palkkaaminen taas olisi käytännön toimiltaan helppo toteuttaa.

Kouluvalmentajat pystyvät tukemaan oppilaiden hyvinvointia monella tavalla. Heillä on aikaa kohdata oppilaat yksilöinä, toimia tukena sekä apuna. Tähän mennessä nuorten kokemukset ovat myönteisiä; eikä ihme, turvallinen aikuinen, jolle on helppo mennä puhumaan, on varmasti monelle ilon aihe.

Nuorisovaltuusto on jo jonkin aikaa puhunut aikuisten jatkumon takaamisesta nuorille. Kouluvalmentajat ovat oiva konkreettinen keino myös sen toteuttamiseen. Kouluvalmentaja voi olla joillekin lapsille ainoa luotettava aikuinen, jota lähestyä. Heidän työnkuvaan kuuluu moniammatillinen yhteistyö esimerkiksi psykologien, opettajien, poliisin ja huoltajien kanssa. Nämä selvät kontaktit mahdollistavat myös sen, että kouluvalmentajat pystyvät ohjaamaan lapsen asioita eteenpäin sopivimmalle henkilölle: hän voi rohkaista lasta menemään psykologille, auttaa etsimään harrastusta tai kertomaan huoltajille kiusaamisesta.

Kouluvalmentajien työnkuvaa ei ole kuitenkaan tarkkaan määritelty. Tämä jättää sopivasti tilaa koulukohtaiselle arviolle toiminnan muodoista ja mahdollistaa esimerkiksi erilaisten liikunnallisten aktiviteettien kuten liikuntavälituntien organisoimisen.

Pilotti on osoittanut, että kouluvalmentajan kaltaiselle aikuiselle koulussa on tarvetta. 27.5.2023 julkaistussa artikkelissa: ”Vantaan kouluihin palkataan 11 kouluvalmentajaa ensi lukuvuodeksi – ’Hänellä on aidosti aikaa kohdata nuori’”, kerrotaan Vantaan opiskeluhoollon erityisasiantuntija Tiina Kulju-Palon sanoneen, että halukkuutta pilottiin osallistumiseen oli vantaalaisten koulujen puolesta enemmän kuin kouluvalmentajia oli mahdollista palkata. Kysyntä kertoo siitä, että kouluvalmentajat vastaavat sekä oppilaiden että opettajien tarpeisiin, ja heitä todella kaivataan. Siksi Vantaan nuorisovaltuusto esittää, että jokaiseen vantaalaiseen peruskouluun palkattaisiin kouluvalmentaja.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan nuorisovaltuusto on tehnyt aloitteen kouluvalmentajien palkkaamisesta peruskouluihin nykyistä laajemmin. Lukuvuonna 2023–2024 Vantaan perusopetuksessa aloitti 11 kouluvalmentajaa osana Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämishanketta. Uuden hankerahoituksen turvin työnkuvan pilotointia jatketaan myös lukuvuonna 2024–2025 samoissa kouluissa. Pilottivuosina toteutetaan monipuolisesti vaikuttavuuden arviointia kouluvalmentajien merkityksestä oppilaiden hyvinvoinnille ja kouluun kiinnittymiselle. Tulokset ovat jo tähän mennessä olleet työn merkityksen kannalta positiivisia ja myös kouluvalmentajien tarve on noussut esiin koulujen arviointituloksissa. Pilottivuosien jälkeen kouluvalmentajatoimintaa pyritään resurssien puitteissa vahvistamaan yläkouluissa sekä yhtenäiskoulujen 5.–9.-luokilla.

Kaupunginhallitus 26.2.2024 § 16

Kasvatuksen ja oppimisen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa nuorisovaltuustolle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Vantaan nuorisovaltuusto on tehnyt aloitteen kouluvalmentajien palkkaamisesta peruskouluihin nykyistä laajemmin. Lukuvuonna 2023–2024 Vantaan perusopetuksessa aloitti osana Yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämishanketta 11 kouluvalmentajaa, joiden tehtävänä on edistää oppilaiden kouluun kiinnittymistä ja kouluyhteisön hyvinvointia. Uuden valtion hankerahoituksen turvin työnkuvan pilotointia jatketaan myös lukuvuonna 2024–2025 samoissa kouluissa.

Perusopetuslain (26 §) muutoksen myötä opetuksen järjestäjän tulee ennaltaehkäistä perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja sekä seurata ja puuttua niihin suunnitelmallisesti. Viimeisimmät Kouluterveyskyselyn tulokset nostavat esiin tarvetta vahvistaa oppilaiden kouluun kiinnittymistä, hyvinvointia, turvallisuutta sekä koulun aikuisten ja oppilaiden välistä vuorovaikutusta. Kouluvalmentajatoiminnan tavoitteena on vastata näihin tarpeisiin kohtaamalla oppilaita, tarjoamalla matalan kynnyksen tukea sekä järjestämällä erilaista yhteisöllisyyttä edistävää toimintaa koulussa.

Tällä hetkellä kouluissa työskentelee opetushenkilöstön lisäksi myös muita oppilaiden hyvinvointia tukevia henkilöstöryhmiä, joiden toimenkuvat ja työtavat eroavat toisistaan. Sosiaalihuollon palveluihin kuuluvat kuraattoripalvelut ovat lakisääteisiä ja luottamuksellisia. Kuraattori edistää ja tukee oppimista, koulunkäyntiä ja hyvinvointia sekä sosiaalisia valmiuksia ja toimintakykyä. Kuraattori edistää lisäksi koko koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia ja tekee yhteistyötä perheiden, oppilaitoksen muiden työntekijöiden ja yhteistyöverkostojen kanssa. Pääosa koulukuraattoreiden työajasta kohdentuu lakisääteiseen yksilölliseen työhön. Nykyisen mitoituksen mukainen resurssi ei yllä kattamaan kouluyhteisön yhteisöllisen työn tarvetta.

Vantaan kouluissa työskentelee 9 koulunuorisotyöntekijää 12 koulussa. Heidän työajastaan reilu puolet kohdentuu koulupäivän aikaiseen toimintaan. Koulunuorisotyöntekijät tekevät yhteisöllistä työtä koulussa nuorisotyöllisellä työotteella. Koulussa tehtävä nuorisotyö on ennalta ehkäisevää, ryhmien

kanssa tehtävää työtä, jossa edistetään ryhmässä toimimisen valmiuksia ja lisätään vastuullista vuorovaikutusta nuorten välillä. Koulunuorisotyöntekijät ovat myös linkki nuorten vapaa-aikaan. Vantaalla työskentelee myös 19 monikielistä ohjaajaa, jotka tukevat eri kieli- ja kulttuuriryhmistä tulevia oppilaita ja näiden perheitä koulunkäyntiin liittyvissä asioissa.

Kouluvalmentajat tuovat kouluuyhteisöön muiden ammattiryhmien toimenkuvia täydentävää osaamista oppilaiden kohtaamiseen sekä aikaa ja mahdollisuuksia olla matalan kynnyksen aikuisina oppilaita varten. Kouluvalmentajat toimivat rehtorin alaisuudessa, jolloin työ tulee kiinteäksi osaksi rehtorin johtamaa moniammatillista yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä koulussa. Rehtori varmistaa toimenkuvan linkittymisen osaksi koulun muuta hyvinvointityötä sekä työmuotojen kohdentumisen kouluuyhteisön ja oppilaiden tarpeista lähtien. Koko kouluuyhteisö saa tukea kouluvalmentajilta; kouluvalmentajat tukevat opettajia opetusryhmien ryhmäyttämisessä, vahvistavat toiminnallaan oppilaiden osallisuutta sekä tukevat kohdennetusti oppilaita, jotka tarvitsevat hyvinvoinnin ja kouluun kiinnittymisen tukea.

Kouluvalmentajan tehtäväkuvan vastuualueita sekä yhteistyörakenteita on ensimmäisenä pilottivuonna kehitetty ja arvioitu yhdessä pilottikoulujen rehtoreiden, koulukuraattoreiden, koulunuorisotyöntekijöiden sekä monikielisten ohjaajien kanssa. Pilotista kerättyjen arviointitietojen perusteella kouluvalmentajilla on ollut jo lyhyessä ajassa merkittävä rooli oppilaiden kouluun kiinnittymisen vahvistamisessa ja poissaolojen ehkäisyssä. Lisäksi kouluvalmentajien läsnäolon on jo tähän mennessä havaittu parantavan koulun ilmapiiriä ja yhteishenkeä. E erityisen painokkaasti tuloksissa nousee kouluympäristön turvallisuuden vahvistuminen kouluvalmentajatoiminnan myötä. Kouluvalmentajien pilotoinnin myötä oppilaat ovat kokeneet, että kouluissa ollaan entistä paremmin kiinnostuneita nuorten kuulumisista ja kuunnellaan oppilaiden mielipiteitä. Myös henkilöstö ja huoltajat ovat kokeneet kouluvalmentajan tärkeänä kohtaajana ja nuorten osallisuuden ja äänen vahvistajana kouluuyhteisössä. Kouluvalmentajien työn tarve on tunnustettu kansallisesti (esim. Karvi 2023) ja kouluvalmentajien tehtäviä on viime vuosina vakiinnutettu useissa kaupungeissa.

Yhden kouluvalmentajan vuosikustannus on 41 000 €. Mikäli kaikkiin vuosiluokkien 7.–9.-luokkien perusopetusta antaviin kouluihin (20 koulua) resursoitaisiin kouluvalmentaja, kustannusvaikutus vuositasolla olisi 827 207,47 €.

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala katsoo, että kouluvalmentajatoiminta tulisi vakinaistaa kaikkiin Vantaan 7.–9.-luokkien perusopetusta antaviin kouluihin (20 koulua).

Kaupunginhallitus 20.5.2024 § 12

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa nuorisovaltuustolle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Nuorisovaltuuston aloite kouluvalmentajien palkkaamisesta jokaiseen Vantaan kaupungin peruskouluun

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Vantaa

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

apulaiskaupunginjohtaja Katri Kalske, 040 620 5080, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)